

JAARVERSLAG 2014 PENDRECHTSE MOLEN

Dit jaar is het eerste jaar, dat de molen bemalen is door twee gepensioneerden: Jan Bruins en Barend Zinkweg. Zij hielden als vrijwilliger de molen drie dagen in de week open voor bezoek en voerden klein onderhoud uit. Ons is dat buitengewoon goed bevallen en we gaan dus minstens nog een jaar door. Het is ook prettig, dat we voor elkaar kunnen invallen en er zijn ook steeds weer klussen die je maar beter met z'n tweeën kunt uitvoeren.

De molenbiotoop

De Pendrechtse Molen heeft te maken met maar liefst vier bestemmingsplannen. Daarvan is er één nog steeds niet ter visie gelegd, laat staan vastgesteld: het bestemmingsplan Charloisse Lagedijk.

Dit jaar is begonnen met de aanleg van de **Blauwe Verbinding**. De planning is dat dit werk 1 april 2015 zal zijn afgerond. Gevolg van dit plan is, dat de huidige maalcircuits van de molen vervangen zullen worden door een nieuw watersysteem. Daarvoor zal naast de molen een nieuwe watergang gemaakt worden: het door de molen opgemalen water zal dan naar de sloot onderaan de Charloisse Lagedijk stromen, om daarna richting het Clarabos te gaan en onderweg alle naastliggende sloten door te spoelen (zie de afbeelding hieronder).

De provincie Zuid-Holland heeft de gemeente Barendrecht opgedragen om het plaatsen van **windturbines** mogelijk te maken. Eén van de beoogde gebieden komt heel dicht bij de molen (zie de afbeelding hierboven).

In de komende jaren krijgen we te maken met een belangrijke verandering in de ruimtelijke ordening. De wet- en regelgeving wordt ingrijpend vereenvoudigd en de bestemmingsplannen worden opgeheven.

Hoe dit alles voor de molen gaat uitpakken is niet duidelijk. We zullen dit nauwlettend volgen.

Groepsbezoek

Alle leerlingen van de Rotterdamse basisscholen krijgen een **Jeugdvakantiepaspoort**. Daarin zijn een groot aantal attracties opgenomen. De molen staat hier ook al vele jaren in. Dit jaar deden we 14 rondleidingen voor 78 kinderen plus 56 begeleiders.

Verder gaven we rondleidingen voor een Smithoekse kleuterklas, een groepje van de naschoolse opvang, een klupje van de Barendrechtse buitenschoolse opvang en een groep 55-plussers. Bijzonder was de ontvangst van een groep van ongeveer vijftig Engelse scooterrijders.

Activiteiten

Het tweede weekeinde in mei was de molen gepavoiseerd te bewonderen tijdens de **Nationale Molendagen**. Het weer was nat en koud: de bezoekersaantallen waren laag tot zeer laag. Dat was vooral jammer voor Julius en Nel van den Tol die in klederdracht aanwezig waren. Genoemde pavoiseerlijnen zijn uitgeleend om dienst te doen aan de korenmolen van Rijsoord tijdens de festiviteiten bij het 25-jarig bestaan na verplaatsing naar de Waalweg. Het bezoek was op **Open Monumentendag** (de tweede zaterdag in september) veel beter.

Opleiding

Dit jaar deed Wim van der Giessen examen voor het molenaarsdiploma en hij slaagde. Hij gaat vooral aan de slag op molen De Windlust in zijn woonplaats Westmaas.

Aan het eind van dit jaar meldden zich twee nieuwe, beginnende molenaars-in-opleiding: Sven van Arensbergen uit Rotterdam en Gauke Weg uit Capelle aan den IJssel. Gedurende het jaar liepen er diverse leerlingen één of meer dagen mee in het kader van hun opleiding tot molenaar.

Bijzonder bezoek

Af en toe is er opvallend bezoek. Zo kwam Cees Vos vertellen, dat hij oude foto's van de molen had en of ik daar belangstelling voor had. Dat had ik vanzelfsprekend en hieronder ziet u waarom.

Belangwekkend was ook het bezoek van de zoon van IJsbrand de Ronde die begin vijftiger jaren de molen bemaalde. Dat leverde boeiende verhalen op over de praktijk van het malen en de ontzettend slechte toestand van de molen. De huidige eigenaar, het Natuur- & Recreatie-

schap, doet alles wat nodig en mogelijk is om de molen in goede conditie te houden, maar zo'n zestig jaar geleden stond de molen er bar slecht bij: De Ronde waarschuwde het polder bestuur dat de molen op instorten stond!

Ongein

Bij aankomst bij de molen was direct zichtbaar, dat er ongewenst bezoek was geweest: alle vier de dektegels van de bliksemputten waren verdwenen. Ze bleken in het water te liggen en het valt niet mee ze er weer uit te krijgen.

Gelukkig was er die dag een leerling-molenaar bij me en met ons beiden lukte het wel. Later bleek ook het deksel van de plonsplee weg te zijn en die hebben we niet meer teruggevonden.

Onderhoud

Ondanks bezuinigingen gaat het uitvoeren van noodzakelijk onderhoud door. Iedere zes jaar maken we een plan voor het molenonderhoud. Dit periodiek onderhoudsplan is noodzakelijk om subsidies te krijgen van Rijk en provincie. Dit jaar stonden het vervangen van de lange schoren en de aanpak van door vraat aangetast hout op het programma.

De **lange schoren** hangen buiten in weer en wind en dienen om de molen op de wind te zetten. Beide schoren waren door houtrot aangetast en zijn nu dus vernieuwd.

In het verleden zijn diverse aangetaste koppen van zolderbalken door kunsthars vervangen. Naar nu blijkt was dat niet afdoende: er was te weinig aangetast hout verwijderd, waardoor houtrot voortwoerde. Dit jaar zijn daarom de **aangetaste balkkoppen** vervangen, nu in hout.

Al het overige ongeverfde hout is besproeid met keverdodende vloeistof.

Daarvoor moest de gehele molen ontruimd worden. Een zeecontainer naast de molen diende als tijdelijke opslag en een vuilcontainer als definitieve opslag. Het opnieuw inruimen van de molen zal nog wel de nodige voeten in de aarde hebben: vooral het opnieuw ophangen van de fototentoonstelling moet opnieuw verzonnen worden. We zullen de rookzolder nu ook meer museaal inrichten en minder als opslag gebruiken.

De monumentenwacht heeft een inspectie van de molen uitgevoerd. In hun rapport staat ondermeer, dat de molen vochtig is door slecht voegwerk en dat dit leidt tot aantasting van het hout.

Ook staat er dat de lange spruit scheuren te zien geeft die aangepakt moeten worden.

Jaarlijks worden de brandblussers gekeurd: drie werden afgekeurd en vernieuwd. Dit jaar is ook de elektrische installatie doorgemeten.

De molenmaker meldde, dat hem opgevallen was dat een schakel van de kruiketting (waarmee de molen op de wind gezet wordt) open stond. Tijdelijk borgde hij de molen met een takelband en de ketting is vervangen door een nieuwe van een zwaardere soort.

Gedurende het jaar zijn er veel kleine aanpassingen noodzakelijk. Zo hoorden we dat de **pensteen** (het achterste lager van de wiekenas) piepte en we zagen dat deze zich naar voren had gewerkt. Dit hebben wij zelf opgelost door met een hefboom de steen weer op z'n plaats te dwingen en opnieuw vast te zetten.

Om de **vang** (de rem van de molen) beter te borgen is de kneppel een gat lager vastgemaakt, zodat die weer mooi horizontaal hangt.

Om slijtage van de **kammen** van het bovenwiel te voorkomen brengen we daarop gesmolten bijenwas aan. Dat hebben we dit jaar twee keer gedaan.

De **molnzeilen** hebben natuurlijk ook veel te lijden: we hebben twee zwichtlijnen vervangen.

Dit jaar kregen we een nieuwe **vuilhaak**. Die gebruiken we om het vuil weg te nemen dat voor het krooshek in de aanvoersloot naar het scheprad ligt. De oude had tanden waarvan de onderlinge afstand afweek van de afstand tussen de spijlen van het krooshek. Daardoor kwam die haak doorlopend klem te zitten. De nieuwe past precies bij dit krooshek en het is een genot om er mee te krozen.

De klemmende zuidelijke **toegangsdeur** hebben we afgeschaafd en opnieuw geverfd.

Op het grasveld naast de molen is een wrakke **picknicktafel** vervangen door een nieuwe.

We hebben voor de veiligheid in de molen de **RI&E** (de Risico Inventarisatie en Evaluatie) weer eens ter hand genomen. Het was eigenlijk te lang geleden dat daar naar gekeken is. We zijn er nog niet mee klaar, maar de controle van de blikseminstallatie kwam hier wel uit voort.

De **bliksemkabels** verdienen doorlopende aandacht om ze in goede conditie te houden. Een klem is kapot gegaan en moet vervangen worden. Het Gilde van Vrijwillige Molenaars heeft een gratis service om de blikseminstallatie te keuren. Dat is dit jaar gebeurd en er zijn wat kleine gebreken vastgesteld die verholpen moeten worden. Vooral de overgang van star naar soepel bij de kabels moet beter om een goede werking te garanderen. Ook moet de verbinding tussen de verschillende aardingsputten beter vastgemaakt worden.

Pendrechtse Molen Barendrecht te koop

De Pendrechtse Molen staat te koop. Dit blijkt uit antwoorden van de Barendrechtse wethouder Ingeborg Monhemius op vragen over de begroting van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde. De vragen waren gesteld door raadslid Marianne Tjissen-Humme (D66). In verband met bezuinigingen heeft het algemeen bestuur van het recreatieschap besloten naar een andere eigenaar te zoeken voor de Pendrechtse Molen, omdat deze niet tot de kerntaken van het schap behoort. Het besluit is al in november 2012 genomen. Daarna heeft het recreatieschap de molen aanvankelijk minimaal beheerd.

Maar nu er nog niemand is gevonden die de molen wil overnemen vindt er weer een normaal beheer plaats. Het recreatieschap wil zo de molen in goede staat houden, terwijl er verder wordt gezocht naar een overnamepartij. Bij overdracht van de molen naar een andere eigenaar/beheerder zullen onderhandelingen plaatsvinden over de stand van het onderhoud.

Buren

De molen heeft dit jaar nieuw buren gekregen: voetbalvereniging SV Besiktas. Voor hen werd een kunstgrasveld aangelegd met geheel nieuwe hekken rond het terrein.

Gevolg was dat wij (even) niet meer bij onze elektrakast konden komen. Die meterkast staat op hun terrein en onze sleutel paste niet op hun nieuwe slot. Inmiddels hebben wij die nieuwe sleutel ook gekregen.

In goed overleg zijn rond het veld lagere balenlangers geplaatst.

Molen te koop

Het bestuur van het Natuur- & Recreatieschap besloot het vorige jaar om op zoek te gaan naar een nieuwe eigenaar voor de molen. Het Schap kreeg een bezuinigingsopdracht waarbij vanzelf ook de molen in het vizier kwam.

De zoektocht naar een nieuwe eigenaar heeft nog geen resultaat opgeleverd. Dat geldt ook voor de zoektocht naar een nevenfunctie voor de molen.

In het maandbad *Molenwereld* stond hierover naaststaande bericht.

Beesten

De Haflingerpony liep het talud ten noorden van de molen helemaal kapot. Daarom hebben wij daar een touw gespannen om haar dat te beletten. Toen deze pony naar elders is overgebracht, is het touw weer weggehaald.

Buiten knaagkever en boktor was er tijdelijk meer leven in de molen: een muis. Die is met een val weggevangen.

In het najaar hebben imkers Rachel en Martin Nouwen een **bijenkast** nabij de molen geplaatst. Zij maakten een juk om de kast stevig boven de grond te bevestigen met daarom heen een afzetting om verstoring te voorkomen.

Vanwege het voorkomen van vogelgriep heeft eigenaar Rob van Egmond de kippen mee naar huis genomen; inmiddels zijn ze weer terug.

Verrassing

Vlak voor Kerst was op tv een Duitse natuurdocumentaire te zien met als titel *Die Nordsee - Unser Meer*. Na uitgebreid de Duitse kust behandeld te hebben, ging het langs de Deense, de Noorse, de Schotse en de Engelse kust naar Nederland. Verteld werd dat daar veel molens staan om water weg te pompen en toen kwam de Pendrechtse Molen malend in beeld!

Ik herinner me dat er enige jaren geleden een cameraploeg het molenerf op gestapt was. Ze vertelden, dat ze op zoek waren naar een malende watermolen. Over de A15 rijdend zagen ze de molen rondgaan en de vraag was of zij hier opnamen konden maken: dat mocht. De molen was precies 16 seconden in beeld!

TOEREN

2014	absoluut	dagen	per dag
januari	38.650	8	4.831
februari	59.525	11	5.411
maart	55.042	13	4.234
april	48.493	12	4.041
mei	38.478	11	3.498
juni	35.885	10	3.589
juli	48.344	12	4.029
augustus	65.809	14	4.701
september	29.821	9	3.313
oktober	54.931	14	3.924
november	29.265	8	3.658
december	58.064	13	4.466
totaal	562.307	135	4.165

Wanneer één van ons op vakantie is of anderszins verhinderd neemt waar mogelijk de ander het over. Dat lukt niet altijd, maar aan eind van het jaar is het aantal maaldagen vergelijkbaar met voorgaande jaren.

De daggemiddelden laten zien wanneer er veel wind is geweest.

Op de bovenas van de molen is door de Provincie Zuid-Holland een teller gemonteerd. Die teller registreert meestal iedere omwenteling. Met een minimum van 60.000 omwentelingen keert de provincie een maalpremie uit. Op die manier wil de provincie het draaien/malen met de molen stimuleren. Vanaf 1995 krijgt de molen ieder jaar het maximum bedrag uitgekeerd.

jaar	maal-dagen	gemiddeld per dag	toeren totaal
2005	132	4.029	531.820
2006	138	4.566	630.166
2007	135	4.653	628.128
2008	140	5.097	711.092
2009	138	5.103	704.162
2010	129	4.806	619.992
2011	136	4.788	651.151
2012	115	4.398	504.723
2013	123	4.324	531.863
2014	135	4.165	562.307

De volgende jaren springen er uit:

Gedurende 2008 en 2009 was er veel wind en dat leidde tot hoge gemiddelden per dag.

Het jaar 2010 kende minder maaldagen, omdat ik toen twee keer op vakantie ben geweest.

In 2012 heeft de molen acht weken stilgestaan vanwege het uitvoeren van onderhoud, dus minder maaldagen en minder toeren.

Dit jaar was het eerste jaar waarin wij allebei als vrijwilliger de molen bemalen hebben met getalsmatig een allezins aanvaardbaar aantal maaldagen.

Sinds de heropening van de molen (eind 1993) ging het wiekenkruis **11.761.159** keer rond.

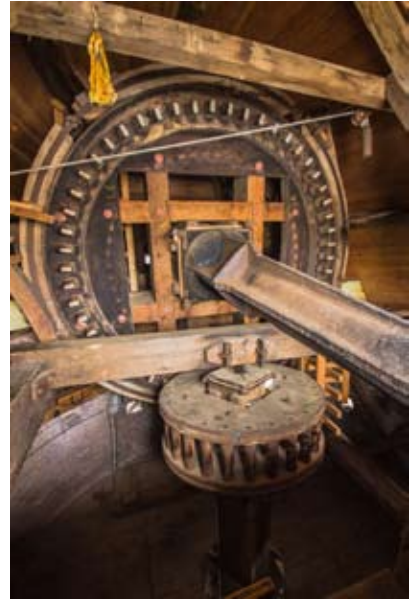
*Tenzij anders vermeld
zijn alle foto's gemaakt door
Jan Bruins en Barend Zinkweg.*

Barend Zinkweg
molenaar van de Pendrechtse Molen
31 december 2014

www.pendrechtsemolen.nl

Fotobijlage

Foto's Wilco Westdijk
16 maart 2014

Foto's Marc van Buren
27 december 2014

Foto Ellen Steendam
17 december 2014

